

Feladó: Cserdiné Németh Angéla polgármester <polgarmester@bpxv.hu>
Dátum: 2025. 12. 17. 10:14 (GMT+01:00)
Címzett: Kudla Gabor <kudla.gabor1979@gmail.com>
Tárgy: RE: E-2025/54769 - Re: E-2025/54171 - Véleménynyilvánító szavazás

Tisztelt Kudla Gábor!

Az alábbiakban küldöm visszajelzésemet levelére.

1. Adatvédelmi szempontok

A hatályos jogi környezetben egy széles lakossági kört megszólító, szervezett véleménynyilvánító eljárás – ideértve a véleménynyilvánító népszavazás előkészítését és lebonyolítását – elkerülhetetlenül együtt jár a lakosság személyes adatainak kezelésével. Ez különösen igaz abban az esetben, ha az önkormányzat az érintetteket célzott módon, például postai vagy elektronikus úton kívánja megkeresni, amelyhez szükségszerűen név- és lakcímadatok, esetleg további azonosító adatok felhasználása válna szükségessé.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 5. § (3) bekezdése azonban egyértelműen rögzíti, hogy kötelező adatkezelés – így különösen a közérdekű feladatra vagy közhatalmi jogosítvány gyakorlására hivatkozó adatkezelés – kizárólag akkor jogszerű, ha annak lényeges tartalmi elemeit jogszabály tételesen meghatározza. Ilyen kötelezően szabályozandó elemek különösen az adatkezelés célja, jogalapja, az érintett adatok pontos köre, az adatkezelés időtartama, továbbá az érintettek jogait biztosító garanciális és ellenőrzési szabályok.

A NAIH az általam korábban hivatkozott, 6166-5/2023. számú ügyben lefolytatott vizsgálata során kifejezetten rámutatott arra, hogy az önkormányzati szintű, politikai vagy értékválasztással összefüggő véleménynyilvánító kezdeményezések esetében nem áll rendelkezésre olyan részletes jogszabályi háttér, amely az ilyen adatkezelések jogszerűségét, célhoz kötöttségét és arányosságát biztosítaná. A Hatóság megállapítása szerint önmagában az önkormányzati feladatellátásra vagy a „lakossággal való párbeszéd” általános céljára történő hivatkozás nem elegendő jogalap a személyes adatok tömeges, csoportos kezeléséhez.

A Hatóság továbbá hangsúlyozta, hogy az ilyen típusú, közvetlen lakossági megkeresések – különösen akkor, ha azok közpolitikai, politikai vagy értékrendi kérdésekre irányulnak – adatvédelmi szempontból politikai véleménynyilvánításnak, illetve politikai marketingnek minősülhetnek. Ez a minősítés fokozott jogi kockázatot jelent, mivel a politikai célú adatkezelések esetében a személyes adatok védelme kiemelt jelentőséggel bír, és az érintettek információs önrendelkezési jogának sérelme különösen súlyos jogkövetkezményekkel járhat.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik olyan egyértelmű és részleteiben szabályozott jogszabályi felhatalmazással, valamint az ehhez szükséges adatvédelmi garanciarendszerrel, amely lehetővé tenné egy véleménynyilvánító népszavazás jogszerű előkészítését és lebonyolítását. Az adatkezelés jogszerűségének hiánya az érintettek információs önrendelkezési jogának sérelméhez vezetne, amelynek kockázatát az önkormányzat jogállami működése keretében nem vállalhatja.

2. Alkotmányjogi hivatkozás

Az Ön által felvetett kérdésekben történő helyi népszavazás alkotmányos korlátait az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata is megerősíti. Az Alaptörvény és a vonatkozó sarkalatos törvények alapján helyi népszavazás kizárólag olyan ügyben tartható, amely helyi

közügynek minősül, és amelyben az önkormányzat képviselő-testülete érdemi döntési hatáskörrel rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság a 16/2023. (VII. 25.) AB határozatában egyértelműen rögzítette, hogy nem minősül helyi közügynek, és így nem lehet helyi népszavazás tárgya olyan kérdés, amely állami döntési körbe tartozik, különösen akkor, ha azt a jogalkotó nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásként szabályozza. A Határozat hangsúlyozza, hogy az ilyen minősítés jogkövetkezménye éppen az, hogy a döntéshozatal súlypontja kikerül a helyi önkormányzati autonómia köréből, és központi állami hatáskörbe kerül.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem tekinthető helyi közügynek az a kérdés, amelyben az önkormányzat legfeljebb végrehajtási, együttműködési vagy eljárási szereppel bír, de a beruházás lényeges elemeiről – így különösen annak megvalósításáról, jogi kereteiről vagy engedélyezési rendszeréről – nem jogosult dönteni. Ilyen esetben a helyi népszavazás nem alkalmas az önkormányzati döntéshozatal befolyásolására, ezért alkotmányosan kizárt.

A hivatkozott alkotmánybírósági határozat alapján tehát egy kiemelt kormányzati beruházásként minősített építkezés tárgyában történő döntés nem vonható helyi népszavazás útján a lakosság közvetlen döntéshozatala alá, mivel az nem tartozik az önkormányzat saját hatáskörébe. Az ilyen kezdeményezés túlmutat a helyi önkormányzás alkotmányos keretein, és sértené a hatáskörök alkotmányos megosztásának elvét.

Mindezekre tekintettel az önkormányzatnak – az Alkotmánybíróság gyakorlatát követve – nincs jogi lehetősége arra, hogy a megjelölt, kiemelt kormányzati beruházás tárgyában helyi népszavazást írjon ki vagy szervezzon.

3. Következtetés

A fentiekre figyelemmel tájékoztatom, hogy a korábban küldött választ fenntartom és a kezdeményezést az abban leírtak szerint tudom támogatni, tekintettel arra, hogy egyrésztől véleménynyilvánító szavazás szervezésére az önkormányzat adatvédelmi okok miatt nem jogosult, másrésztől nem tarthat népszavazást helyi közügynek nem minősülő tárgyban.

A lebonyolítással kapcsolatos kérdésekre válaszaim:

- Az anonimitás azt jelenti, hogy nem kerül sor személyes adatok kezelésére, így e-mail címek begyűjtése sem történne.
- A szavazategyűjtésre és az eredmény ismertetésére kizárólag online módon tudunk lehetőséget biztosítani, a fent ismertetett jogi lehetőségekre figyelemmel.
- A szavazás időszakát arra figyelemmel határoztuk meg, mert levelében a „minél hamarabb” határidő-megjelölést használta.

A frakcióvezetőkkel történt egyeztetések tartását követően, korábbi, illetve jelen levelünkben ismertettük Önnel, hogy mik az önkormányzat jogi lehetőségei a tárgyban. Kérem, ennek megfelelően, amennyiben továbbra is kéri az önkormányzat közreműködését az ügyben, úgy szíveskedjen konkrétan megjelölni az elképzelést.

Cserdiné Németh Angéla
polgármester

Budapest Főváros XV. kerületi Önkormányzat
H-1153 BUDAPEST, Bocskai utca 1-3.
E-mail: nemeth.angela@bpxv.hu
Telefon: +36 1 305 3260